

TTIP a szanse rozwojowe dla polskiej gospodarki

11 kwietnia 2016 r.

April 11, 2016

TTIP - development opportunities for the Polish economy

Materiały konferencyjne

1. Program
2. Informacja o projekcie FRE pt. „Analiza wpływu TTIP na wybrane sektory polskiej gospodarki”
3. Główne wyniki badań

Conference materials

1. Programme
2. Information on the project of the FRE: „The Impact of TTIP on Selected Sectors of the Polish Economy – an Analysis”
3. Key findings of research

Patronat Honorowy Konferencji

TTIP a szanse rozwojowe dla polskiej gospodarki

Pałac Staszica, ul. Nowy Świat 72, Sala Lustrzana

11 kwietnia 2016 r.

język polski/angielski (tłumaczenie symultaniczne)

PROGRAM

**9.00 – 9.30 Rejestracja uczestników
(kawa/ herbata)**

9.30 – 9.45 Powitanie i wprowadzenie

- **prof. dr hab. Jerzy Wilkin**, Polska Akademia Nauk (Członek Rzeczywisty)
- **Jonathan Knott**, Ambasador Brytyjski w Polsce
- **dr Maria Dunin-Wąsowicz**, Forum Ruchu Europejskiego (Członek Zarządu)

9.45 – 10.00 Wystąpienie inauguracyjne

- **Adam Brożek**, Dyrektor, Departament Współpracy Międzynarodowej, Ministerstwo Rozwoju
TTIP a strategia rozwoju Polski

10.00 – 10.15 Q&A

10.15 – 10.30 Przerwa (kawa/herbata)

10.30 – 11.45 Panel

Strategiczne sektory polskiej gospodarki a TTIP

- **Analizy sektorowe w państwach UE v. TTIP**
- **TTIP i polskie specjalizacje eksportowe**
- **Polskie silniki i turbiny a TTIP: obietnica ekspansji?**
- **Wpływ umowy TTIP na polski sektor energetyczny**
- **TTIP a polski sektor rolny**

Moderacja: dr hab. Katarzyna Zawalińska, IRWiR PAN

TTIP - Development opportunities for the Polish economy

Staszica Palace, ul. Nowy Świat 72, Sala Lustrzana

April 11, 2016

Languages: Polish/English (simultaneous interpretation)

PROGRAMME

9.00 – 9.30 Registration (coffee/tea)

9.30 – 9.45 Welcome:

- **Prof. dr hab. Jerzy Wilkin**, Polish Academy of Sciences (Full Member)
- **Jonathan Knott**, British Ambassador
- **Dr Maria Dunin-Wąsowicz**, European Movement Forum (Member of the Board)

9.45 – 10.00 Keynote speech

- **Adam Brożek**, Director, International Cooperation Department, Ministry of Development
TTIP and the strategy of development in Poland

10.00 – 10.15 Q&A

10.15 – 10.30 Coffee break

10.30 – 11.45 Panel

Strategic sectors of the Polish economy and TTIP

- **Sectoral approach towards TTIP in the EU Member States**
- **TTIP and Polish exports**
- **Engines and turbines industry in Poland and TTIP: a prospect of benefits?**
- **TTIP and the Polish energy sector**
- **TTIP and Polish agriculture**

Chair: Dr hab. Katarzyna Zawalińska, IRWiR PAN

Paneliści:

- dr **Maria Dunin-Wąsowicz** (Forum Ruchu Europejskiego)
- prof. dr hab. **Elżbieta Czarny** (Instytut Międzynarodowych Stosunków Ekonomicznych, Szkoła Główna Handlowa)
- dr hab. **Katarzyna Śledziwska** (Wydział Nauk Ekonomicznych Uniwersytet Warszawski)
- dr **Jan Hagemeyer** (Wydział Nauk Ekonomicznych Uniwersytet Warszawski /NBP)
- prof. dr hab. **Jan Jakub Michałek** (Wydział Nauk Ekonomicznych Uniwersytet Warszawski)
- dr hab. **Karolina Pawlak** (Wydział Ekonomiczno-Społeczny, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu)

11.45 – 12.15 Q&A

12.15 – 12.30 Podsumowanie

- **prof. dr hab. Kazimierz Starzyk**
(Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu)
Polska – Rynki wschodzące – TTIP

Panellists:

- Dr **Maria Dunin-Wąsowicz** (European Movement Forum)
- Prof. dr hab. **Elżbieta Czarny** (Institute of International Economics, Warsaw School of Economics)
- Dr hab. **Katarzyna Śledziwska** (Faculty of Economic Sciences, University of Warsaw)
- Dr **Jan Hagemeyer** (Faculty of Economic Sciences, University of Warsaw NBP)
- Prof. dr hab. **Jan Jakub Michałek** (Faculty of Economic Sciences, University of Warsaw)
- Dr hab. **Karolina Pawlak** (Economic and Social Sciences Faculty and Economics, Poznań University of Life Sciences)

11.45 – 12.15 Q&A

12.15 – 12.30 Conclusions

- **Prof. dr hab. Kazimierz Starzyk**
(WSB University in Poznań)
Poland – Emerging Markets – TTIP

**Informacja o projekcie badawczym
pt. „Analiza wpływu TTIP na wybrane sektory
polskiej gospodarki”
realizowanym przez Forum Ruchu Europejskiego**

Z inicjatywy Forum Ruchu Europejskiego, w grudniu 2015 r. został wdrożony projekt naukowy zatytułowany „Analiza wpływu TTIP na wybrane sektory polskiej gospodarki”.

Podczas konferencji „TTIP a szanse rozwojowe dla polskiej gospodarki” w dn. 11.04.2016 r. zostaną przedstawione wyniki badań wykonanych w ramach projektu.

Celem Analizy było zbadanie: wyników badań sektorowych państw UE w perspektywie TTIP, możliwości ekspansji eksportowej pięciu najważniejszych polskich artykułów przemysłowych do USA, uwarunkowań eksportu grupy towarowej znajdującej się na czołowej pozycji w tej wymianie, efektów liberalizacji handlu między UE a USA dla polskiego przemysłu energetycznego oraz całościowa ocena znaczenia umowy TTIP dla sektora rolno-spożywczego Polski.

Wyniki badania uzyskano dzięki zastosowaniu analiz jakościowych i ilościowych. W szczególności, analizę treści w ujęciu ekonomii politycznej zastosowano do określenia zakresu i efektów studiów sektorowych na poziomie UE, zaś ekonomiczną analizę danych statystycznych - w odniesieniu do możliwości eksportowych grup towarowych o najwyższym udziale w handlu z USA. Modelowanie ekonometryczne z wykorzystaniem policzalnego modelu równowagi ogólnej GTAP (Global Trade Analysis Project) zastosowano w celu oceny przyszłości polskiego sektora energetycznego i rolno-spożywczego.

Opracowanie pokazuje, że szacunki państw UE wpływu TTIP na ich gospodarki, również w ujęciu sektorowym, mogą różnić się od wyników badań strategicznych. Jest to także przypadek Polski. Sektorowe analizy wykonane w ramach projektu FRE oceniają, że wpływ TTIP na badane obszary polskiej gospodarki będzie stosunkowo nieznaczny. Pokazują, że realizacja umowy może spowodować efekt przesunięcia zasobów produkcyjnych do sektorów przemysłowych przy jednoczesnym spadku produkcji rolnej i spożywczej. Nie jest wykluczone, że TTIP spowoduje zniesienie dotychczasowych przewag konkurencyjnych niektórych towarów przemysłowych. Szacunek dotyczy tych towarów, które obecnie plasują się na wysokiej pozycji

**Overview of
„The Impact of TTIP on Selected Sectors of the Polish
Economy – an Analysis”
A project carried out by the European Movement
Forum**

From the initiative of the European Movement Forum, a scientific report entitled „The Impact of TTIP on Selected Sectors of the Polish Economy – an Analysis” was launched in December 2015.

During a conference entitled “TTIP - Development opportunities for the Polish economy”, on 11 April 2016, findings of the project will be presented.

The project explores: outcomes of sectoral analyses at the EU member state (MS) level in light of TTIP, capabilities of five key Polish industrial products with regard their exports to the US, determinants of exports of the product group with a leading position in this trade, the economic effects of liberalization of UE-US trade on the Polish energy market, as well as the overall evaluation of the future of the Polish agri-food industry.

The findings were obtained through both qualitative and quantitative research. Specifically, the content analysis was applied to the MS-level studies, whilst statistical data analysis regarding both five key Polish industrial product exports and the exports of the leading product group in future the Poland-US trade was carried out. In addition, econometric modelling with the use of the computable general equilibrium model GTAP (Global Trade Analysis Project) was implemented to assess the future of the Polish energy and agri-food sectors.

The findings show that there are differences between the EU-level studies and MS-level studies regarding the impact of TTIP both on individual economies and the individual sectors of these economies. This is also the case of Poland. Evidence from the report indicates that the effects of TTIP on the domestic market are expected to remain relatively moderate. Consequently, the analysis demonstrates that the fulfilment of the agreement may cause a diversion effect from the agri-food production to the industrial production. It is not excluded, however, that TTIP will reduce the existing competitiveness of some industrial products. The estimate applies to the goods that are the main Polish exports to the US.

w handlu Polska-USA.

Projekt został zrealizowany przez zespół badaczy z Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego, Instytutu Studiów Międzynarodowych Szkoły Głównej Handlowej, Wydziału Społeczno-Ekonomicznego Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu oraz Forum Ruchu Europejskiego. Autorami badania są (alfabetycznie): prof. dr hab. Elżbieta Czarny, dr Maria Dunin-Wąsowicz (red.), dr Jan Hagemeyer, prof. dr hab. Jan Jakub Michałek, dr hab. Karolina Pawlak oraz dr hab. Katarzyna Śledziwska oraz Michał Paliński i Marlena Syliwoniuk.

Projekt powstał dzięki finansowaniu Ambasady Brytyjskiej w Polsce oraz Forum Ruchu Europejskiego.

Badanie prezentuje poglądy oraz zapatrywania autorów i nie odzwierciedla oficjalnego stanowiska Ambasady Brytyjskiej ani Forum Ruchu Europejskiego.

The project was conducted by the team of scholars from the Faculty of Economic Sciences at the University of Warsaw, the Institute of International Economics at the Warsaw School of Economics, the Economic and Social Faculty at the University of Life Sciences in Poznań, as well as the European Movement Forum. The authors of the project are (alphabetically): Prof. dr hab. Elżbieta Czarny, Dr Maria Dunin-Wąsowicz (ed.), Dr Jan Hagemeyer, Prof. dr hab. Jan Jakub Michałek, Dr hab. Karolina Pawlak and Dr hab. Katarzyna Śledziwska as well as Michał Paliński and Marlena Syliwoniuk.

The project was financed jointly by the British Embassy in Poland and the European Movement Forum.

The views expressed therein are those of the authors, and do not represent the official views of the British Embassy or the European Movement Forum.

Główne wyniki badań

Analizy państw UE a TTIP

- Niejednolita metodologia tzw. badań wiodących wykonanych na poziomie UE utrudnia oszacowanie wpływu efektów negocjowanego porozumienia nie tylko na gospodarkę UE, ale i na gospodarkę poszczególnego państwa.
- Wyniki krajowych analiz wpływu TTIP na ich gospodarkę – o równie niejednolitej bazie metodologicznej – czasami istotnie różnią się od wyników badań wiodących zarówno w odniesieniu do wielkości sektorowych.
- Niezależnie od zróżnicowanych wyników analiz, państwa oczekują intensyfikacji handlu między UE a USA postrzeganego jako źródło wzmocnienia geoeconomicznej pozycji obu partnerów.

Lokomotywy polskiego eksportu

- Eksport polskich towarów przemysłowych do USA pozostanie niewielki, choć można jednak oczekiwać wzmocnienia jego dynamiki.
- Intensyfikację wymiany towarów przemysłowych Polska-USA będą utrudniać różne bariery handlowe, których TTIP nie usunie.

Silniki i turbiny – obietnica eksportowa Polski

- Od 2004 r. w polskim eksporcie do USA zdecydowanie dominują części silników turboodrzutowych lub turbośmigłowych (841191) oraz turbiny gazowe (841181). Są one (w dużej części) wytwarzane przez firmy zlokalizowane w Dolinie Lotniczej (SSE). Są to głównie firmy zagraniczne, zwłaszcza amerykańskie.
- Pozycja konkurencyjna towarów z podgrupy 8411 (tzn. silniki turboodrzutowe, turbośmigłowe, turbiny gazowe) jest zróżnicowana i zależy od wielu czynników. O ile eksport turbin w 2014 r. był rezultatem wzrostu wskaźników RCA (Revealed Comparative Advantage) Polski: wobec świata 360-krotnie i prawie 1900-krotnie wobec UE, to jednocześnie nastąpiło pogorszenie pozycji

Main findings of the research

Sectoral analyses of EU member states and TTIP

- Due to the various research methods of the leading studies estimating the impact of TTIP at the EU-level which have been used, it is difficult to assess the potential effects of the future agreement on both the EU economy and the economies of the EU member states.
- Findings from 12 Member States' national analyses – based also on diversified research methods – are, sometimes, markedly different from the results of the leading studies with regard to the indicators used in corresponding sectors.
- In spite of the different findings concerning the potential impact of TTIP, more EU-US trade as a result of the agreement is expected. This strengthens the geoeconomic position of both transatlantic partners.

Polish exports

- The exports of Polish industrial goods to the US will remain marginal, though the strengthening of their dynamic can be expected.
- The intensification of Polish-American trade will be limited by different barriers, which will not be reduced or removed by TTIP.

Engines and turbines – an exports promise for Poland

- Starting from 2004, Polish exports to the US have been dominated by turbojet engines' and turbo-propellers' parts (841191) or gas turbines (841181). They are produced (mostly) by firms found in Poland's Aviation Valley (SSE). They are mainly foreign companies, in particular American.
- The competitive position of goods of statistical group 8411 (i.e. turbojet engines, turbo-propellers and gas turbines) is diversified, and it depends on a number of factors. Mainly, in 2014 the exports of turbines resulted from the growth of Poland's RCA factor: towards the world by 360 times and towards the EU almost by 1900 times. It was subsequently followed by a deterioration in Poland's RCA factor with

konkurencyjnej Polski w eksporcie silników turboodrzutowych. To oznacza, że Polska straciła konkurencyjną przewagę w wytwarzaniu produktu finalnego na rzecz półproduktu stosowanego do jego produkcji.

- Ograniczenie lub zniesienie w wyniku TTIP (lub z innej przyczyny) przywilejów w ramach SSE, może spowodować zniknięcie przewag konkurencyjnych lidera eksportu z Polski do USA.

Sektor energetyczny

- Makroekonomiczne efekty liberalizacji handlu surowcami energetycznymi w ramach TTIP są nieduże, ale pozytywne. Prognozowany jest z tego tytułu bardzo niewielki wzrost polskiego PKB oraz poprawa *terms of trade* naszego kraju. Prognozowany jest także wzrost realnych wynagrodzeń czynników produkcji oprócz renty z surowców naturalnych, która istotnie maleje.
- Udział rosyjskiego gazu w polskim i unijnym imporcie pozostanie istotny, nawet w przypadku znaczącego eksportu LNG z USA do UE.
- Należy oczekiwać redukcji eksportu paliw oraz węgla.

Sektor rolno-spożywczy

- Zniesienie lub obniżenie poziomu ochrony taryfowej rynku rolnego USA najprawdopodobniej nie wywoła silnej reakcji polskiego eksportu na tamtejszy rynek, może natomiast spowodować istotną poprawę dostępu produktów z USA do rynku Polski i pozostałych krajów UE.
- Ze względu jednak na znikomy udział obrotów rolno-spożywczych w całości wymiany, ich wkład do dynamiki całkowitego eksportu i importu tych grup asortymentowych z/do Polski pozostanie nieznaczący.
- Ewentualna liberalizacja wzajemnej wymiany może mieć jednak istotne znaczenie dla takich branż polskiego przemysłu spożywczego, jak np. przemysł mięsny, cukrowniczy, owocowo-warzywny, winiarski i tytoniowy w postaci osłabienia pozycji konkurencyjnej tych produktów na rynkach UE.

regard to its exports of turbojet engines. Thus, Poland lost its comparative manufacturing advantage.

- Where TTIP will cause the reduction or elimination of the privileges important to SSE, the comparative advantage of leader exports from Poland to the US may disappear.

Energy sector

- The macroeconomic effects of the liberalization of trade of energy-producing raw materials are small, but positive. It is thus projected that there will be limited growth of the GDP of Poland and the improvement of *terms of trade* for the country. The growth of remuneration for production is projected, while resource rent will significantly decrease.
- The share of Russian gas both in the Polish and the EU market will remain significant, even if the exports of LNG from the US to the EU remain high.
- A reduction in the exports of fossil fuels and coal can be expected.

Agri-food sector

- Most likely, the lifting or reduction of tariff barriers that protects the US agri-food market will not result in a significant increase of Polish exports. However, a notable improvement of access of the US agri-food products to the Polish market as well as to the other EU markets may be noted.
- Because of the negligible share of the agri-food products' turnover in the overall trade, the contribution of these products to total exports and imports from/to Poland will remain insignificant.
- A potential reciprocal liberalisation of trade can, however, be of considerable importance for such sectors of the Polish food industry such as the meat industry, the sugar industry, fruits and vegetables industry, the wine industry as well as the tobacco industry, by weakening their competitive positions on the EU markets.

